

מועד א' תשפ"ג

בש"ד

בחינה בהלכות מצוות התלויות בארץ

' א' תשפ"ג

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. **מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק!** ותוגש תלוונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה **בעמוד חדש!**
4. שאלה המחולקת למספר עיעיפים, אף תשובה תהיה מחלוקת כז. אין להסביר על כל חלק ה שאלה יהדי.
5. **لتשומת לבכם: דפי הטيوת לא ייבדקו!**
6. **חלק א'** – עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעתות הראשונים, ופסקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדק רק 7 התשובות הראשונות שכותב הנבחן **לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביר 7 התשובות שմבקש לבדוק.**
7. **חלק ב'** – יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעתות הראשונים ופסקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדק רק 3 התשובות הראשונות שכותב הנבחן **לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביר 3 התשובות שմבקש לבדוק.**

בצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות

יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעתות הראשונים, ופסקת ההלכה.

1. מה המודד לדעת מה היא השנה, או לאיזה שנה, משתיך העץ או הפרי שבמטע.
  - א. לעניין ערלה.
  - ב. לעניין תרומות ומעשרות.
2. ספק ערלה בארץ ישראל אסור, ובחוץ לארץ מותר.
  - א. הסבר באיזה אופן אסרו את הספק בא"י והתיירו את הספק ערלה בחו"ל (גי אפשרויות)
  - ב. ומה הדין באופן שיוטר מסתבר שהכרם הינה כרם של ערלה, כגון שמנחוגם להבריך גנים בכל שנה ושנה, או שהיו פירות הכרם דקים וקלושים.יש להתייחס בכל אחד מחלקי התשובה הכרם הנמצא בארץ ישראל – ובחו"ל.
3. דייר המתגורר בקומת הגג, וחוץ לעשות גדר חיה של עצים סביב הגג, אולם בכוונתו שהחלה העליון של העצים ישמשו לגדר, ואילו החלק התיכון של העצים ישמשו לו למאכל, האם מחויב בדייני ערלה בכל הנטיות הללו.
וכיצד נהג אם החלטת לנטווע את העץ בחצר ביתו אותה מטרה או למטרת מאכל.
עמ' 1 מתוך 3

4. האם מתחילה למןות שנות ערלה לאילן שהוא מתחת לגובה טפח - כגון אילן שנקוץ מתחת לגובה טפח, או הברכה חדשה שלא התנתקה מהailן הזקן וגדלה פחות מטפח מעל האדמה.
5. בית אריזה לתמירים הנמצא בקיבוץ יהודה בבקעת הירדן, מקבל את תוכרת התמירים במספר מקורות כגון, - מתמורים שהינם מגידולי הקיבוץ, וכן מתמורים הנרכשים מקיבוצים סמוכים, וכן מתמורים המיובאים מהרשויות הפלשטייניות שביריחו.
א. כיצד ינהג משגיח כשרות האמון על כשרות בית אריזה עם הפרשת התרומות ומעשרות אם ברצונו להפרישם לכתילה.
ב. והאם יכול לפטור במעט אחד את כל תוכרת בית הארץ כאשר יחמיר לקחת את המעשר מפירות הקיבוץ.
6. קבוצת ילדים שבערב שבת אכלו תאנים מתחת לעץ התאנה, אולם לקרהת כניסה השבת טמונה הילדים את התאנים תחת עץ, כאשר מטרת חלוקם לאוכלים בשבת וחלוקת כדי לאכול ביום א',
א. האם מותר להם לאכול את זה בשבת באכילת ארעוי מבלי לעשר,
ב. והאם העובדה שהם עישרו את זה במחשבה לפני השבת משנה את דיןם.
7. בית ספר חקלאי שלקח את תלמידיו לעבוד אדמה באחד המושבים היהודיים, חלק מהתלמידים נדרשו לבצע את קטיף העונה, וחלק נדרשו לבצע את יתר פעולות השדה,
א. האם מותר לתלמידים לאכול מפירות השדה בלבד לעשר.
ב. ומה הדין אם המורה בבית ספר נשכר לעבודת השדה אולם את התלמידים הוא הביא על חשבונו בצד סייערו לו במלאה שעליה הושכר ואת שכר הפירות שאכלו הוא מתקזו עם בעל הבית.
8. מה דין של המפרש באחד מהאופןים שלහן.
א. ממיין על שאינו מיינו,
ב. מהרע על הטוב,
ג. משנה זו על חברותה,
ד. מתוצרת שדהו על תוכרת שכנה מחברו,
ה. מהחייב על הפטור, מהמחובר על התלווש,
ו. משאיינו מוקף - יצא ידי חובה.

*****
עמ' 2 מתוך 3

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות

יש להתייחס ל蹶ה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעתו הראשוני ופסקת ההלכה.

9. מאפייה המאפיינת סמבוסק וביגל רומי כיitzד ינהגו עם סדר הפרשת חלה, כאשר ידוע לנו שאט בזק הסמבוסק מטגנים עמוק עמוק עד שהוא מעשה מוקן לאכילה, לעומת זאת את בזק הביגל הרומי מבשלים ממש שמן מועט במילוי קרמל כדי להעניק לו צבע שחום ורק לאחר מכן אופים אותו בתנור עד שהቢיגל מעשה ראוי לאכילה.
א. כיצד מפרישים חלה מבזק הסמבוסק – כאשר הבזק מעשה אך ורק לצורך הסמבוסק בלבד.
ב. כיצד מפרישים חלה מבזק הביגל – כאשר הבזק מעשה אך ורק לצורך הביגל בלבד.
ג. כיצד מפרישים חלה כאשר לשׂו בזק אחד גדול ולאחר מכן חלקו אותו מחלוקת לצורך הסמבוסק ומחצית לצורך הביגל.

10. אדם שלש שני בזקים שונים לצורך הכנת עוגה, ובเดעתו היה שבזק אחד ישמש לעוגת שמרים במילוי שוקולד פרווה, ואילו הבזק השני ישמש לעוגת שמרים במילוי פרג וגוזים. האם יכולה להפריש חלה מבזק אחד ולפטור בו את חברו.

- א. כשהיא בכל בזק כשיעור חלה.
ב. כשהכל בזק אין כשיעור חלה אבל בצירוף שני הבזקים יהיה כשיעור חלה.
ג. וכיitzד נהג אם ארע שלאחר שהוא לש את שני הבזקים לממרי – נבדקו הבזקים לבזק אחד ועל כן הוא חוזר בו והחליט שני הבזקים ימשכו לעוגה במילוי תפוחים.

11. בפעול ה"בגאטים" שבכורת הפריש משגיח הקשרות כדור בזק מתוך העיטה לצורך הפרשת חלה, וזה אכן קרא לאוטו כדור "שם" – ואמר בפרש "הריז זולח". אולם אחד הפעלים טעה ולקח את אותו כדור בזק (קדוש בקדושת חלה) וייצר ממנו צורת "בגאטים" והניחם על מגש אפייה יחד עם יתר הבאגטים המיעדים לאפייה ועתה אין ידוע היכן הם הבזקים הקדושים בקדושת חלה מהמת שנראים ככל יתר הבאגטים שבמגש.

- א. מה דינם של כל הבזקים המונחים על מגש האפייה.
ב. איזה עצה נוכל ליתן לבעל הבית כדי לצאת לכתילה מהבעיה הזאת.

12. את עוגיות המקלות יוצרים באמצעות מכונה הנקראת "אקסטרודר" למכונה מזינים תערובת קמח ותבלינים בלבד. את המים לבזק מזינה המכונה באופן אוטומטי, בשלב זהה נמצא הקמה בין גללי השיניים היוצרים את צורת העוגייה. כך שאין מעג יד אדם לעיסת הבזק ומנגד אין ידוע לנו אם תוכלת הבזק שבתוככי המכונה הינה בנסיבות העונה לכשיעור חלה למורות שכורש הייצור של המכונה הוא כמה מאות ק"ג עוגיות בשעה..

- א. וכיitzד ינהג המשגיח לכתילה עם הפרשת חלה,
ב. והאם ניתן להפריש בשלב בו העוגיות ארווזות. באריזות כאשר חלק מהאריזות הינם של 1 ק"ג וחלקים אריזות של 4 ק"ג.

*****